

De gemeenteraad

Ons kenmerk LE2019UIT/2925
Uw kenmerk
BSN nummer
Behandeld door

Telefoonnummer (0475) 85 90 00
Fax (0475) 85 99 22
E-mail info@leudal.nl
Internet www.leudal.nl

Datum 15 oktober 2019
Verzenddatum 15 oktober 2019

Onderwerp Septembecirculaire 2019

Geachte raad,

Middels onderstaande wordt u op de hoogte gebracht van de gevolgen van de septembecirculaire voor de gemeente Leudal. Deze informatie kunt u betrekken bij het bespreken van de begroting 2020-2023 in de raadsvergadering van 12 november 2019 aanstaande.

Belangrijkste algemene ontwikkelingen

1. Het verloop van de accressen zorgt ervoor dat de septembecirculaire 2019 voordeliger uitpakt dan de meicirculaire 2019. Voor het lopende jaar is nog een negatieve accres ontwikkeling te zien van € 218 miljoen, voor de jaren 2020 e.v. varieert deze tussen de € 190 miljoen en € 388 miljoen positief. De belangrijkste oorzaak voor het jaar 2019 ligt in de lagere rijksuitgave op het gebied van infrastructuur en defensie. De daling is incidenteel, omdat de voorgenomen investeringen een jaar zijn opgeschoven. Voor het jaar 2020 is het positieve effect te verklaren door het pensioenakkoord en het woningmarktpakket. De jaren daarna is het positieve effect voornamelijk te verklaren door het kasschuif effect van de investeringswerken.
2. De verwachting is dat gemeenten in het jaar 2019 minder declareren bij het BTW compensatiefonds dan het afgesproken plafondbedrag van € 3,5 miljard. Om deze reden wordt een bedrag van € 80 miljoen toegevoegd aan het gemeentefonds. De definitieve afrekening zal plaatsvinden met de meicirculaire 2020.
3. In de meicirculaire 2019 is aangekondigd dat de basisgegevens van de maatstaven met deze circulaire geactualiseerd zouden worden. De verwachting daarbij was een stijging in de aantallen, met een daling van de uitkeringsfactor. Dit is anders gelopen dan verwacht waarbij de maatstaven klantpotentieel en loonkostensubsidie zorgen voor een negatief effect op de uitkeringsfactor. De maatstaven bijstandontvangers en uitkeringsontvangers zorgen daarentegen voor een positief effect op de uitkeringsfactor. Per saldo leidt dit tot een stijging van 2 punten in 2019 naar 9 punten in 2024.

4. Tot slot is belangrijk om te vermelden dat de studiegroep begrotingsruimte van het rijk de normeringssystematiek (samen de trap op en af) opnieuw evalueert. Belangrijkste doelstelling daarbij is het verkrijgen van stabiliteit in het gemeentefonds. Hierbij wordt gewerkt voor de normering van de fondsen vanaf het jaar 2022. Voor de jaren 2020 en 2021 zal het kabinet bekijken of het mogelijk en wenselijk is om maatregelen te treffen die de schommelingen gedurende het lopende jaar kunnen voorkomen of dempen. Voor de verdeling van de middelen van het sociaal domein, zijn processtappen beschreven om te komen tot een nieuwe verdeling per 2021.

De effecten voor Leudal

De positieve meerjarige effecten van het accres zorgen voor een hoger totaal van het gemeentefonds. Voor onze gemeente heeft dit vanaf 2020 een positief effect op de algemene uitkering. Enkel voor het jaar 2019 is een negatief effect te zien door het achterblijven van de rijksuitgaven, bij met name defensie en infrastructurele werken. Daarnaast zijn veel maatstaven definitief geworden in de septembercirculaire. Dit heeft een nadelig effect, daar onze aantallen van de maatstaven lager zijn dan voorheen verwacht. In tabel 1 zijn de effecten hiervan te zien voor de gemeente Leudal.

Tabel 1

	(Bedragen x €1)				
	2019	2020	2021	2022	2023
Accres-ontwikkeling septembercirculaire	€ -359.655	€ 328.282	€ 658.688	€ 712.154	€ 593.232
Plafond BTW-compensatiefonds	€ 149.856				
Overige ontwikkelingen uitkeringsfactor	€ -29.971	€ -29.844			
Ontwikkelingen in de uitkeringsbasis	€ -96.125	€ -110.889	€ -84.370	€ -75.039	€ -104.109
Totaal	€ -335.895	€ 187.549	€ 574.318	€ 637.115	€ 489.123

De gemeente Leudal heeft van het rijk een subsidie ontvangen voor het bibliotheekwerk. Op basis van de motie Asscher is een bedrag beschikbaar gesteld voor het behoud van de bibliotheekvoorziening in de kleine kernen. Hierdoor zal de gemeente Leudal in de jaren 2019, 2020 en 2021 jaarlijks een bedrag ontvangen van € 75.000. Dit is inzichtelijk gemaakt in tabel 2.

Tabel 2

	(Bedragen x €1)				
	2019	2020	2021	2022	2023
Bibliotheekwerk	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ -	€ -

De overige doorwerkingen, zoals veranderingen in de WOZ waarde, verschillende decentralisatie uitkeringen en andere posten hebben een nadelig effect voor de gemeente Leudal. Deze zijn in tabel 3 inzichtelijk gemaakt.

Tabel 3

	(Bedragen x €1)				
	2019	2020	2021	2022	2023
Overige doorwerkingen	€ 185.422	€ -118.922	€ -66.296	€ -70.764	€ -83.936

Conclusies en aanbevelingen

Per saldo laat de septembercirculaire 2019 een meerjarig positief effect zien (zie hieronder in tabel 4), met uitzondering van het jaar 2019.

Tabel 4

	(Bedragen x €1)				
	2019	2020	2021	2022	2023
Resultaat septembercirculaire voor mutaties	€ -75.473	€ 143.627	€ 583.022	€ 566.351	€ 405.187

Voorstel tot verwerking

Allereerst zijn er een vijftal taakmutaties, waarvan het wenselijk is deze apart te reserveren in de reserve gemeentefonds of het reeds gereserveerde bedrag aan te passen.

1. Toezicht en handhaving kinderopvang en gastouderopvang
Dit bedrag betreft een bijstelling van het reeds gereserveerde bedrag in de reserve. Het bedrag zal worden bijgesteld met de bedragen opgenomen in de circulaire.
2. Uitvoering van de Wet verplichte GGZ
Door een herverdeling van de middelen dient het bedrag van de gemeente Leudal naar beneden bijgesteld te worden. Deze taakmutatie is bij de meicirculaire opgenomen, echter wat het voor Leudal gaat kosten is nog onduidelijk.
3. Ambulantisering GGZ
Met de ambulantisering van de zorg op basis van het hoofdlijnenakkoord GGZ, komt een grotere druk te liggen op de zorg en begeleiding in het gemeentelijke domein. Aangezien de kosten hiervan nog niet volledig inzichtelijk zijn, is het verstandig dit bedrag toe te voegen aan de reserve.
4. BBZ- Levensvatbaarheidsonderzoek
De levensvatbaarheidsonderzoeken van de BBZ worden met ingang van 2020 niet meer middels de specifiek uitkering bekostigd, maar middels de algemene uitkering. Derhalve is het verstandig dit bedrag op te nemen in de reserve. Dit om in de toekomst de kosten te kunnen dekken.
5. Donorwet
Door de verandering van de donorwet zijn gemeenten verplicht om bij de afgifte van paspoorten en rijbewijzen de aanvrager te informeren over orgaandonatie. Derhalve heeft het rijk hiervoor middelen beschikbaar gesteld. Verstandig is om ook dit bedrag in de reserve te storten.

Daarnaast is binnen de integratie uitkering een bedrag bestemd voor de WSW. Dit bedrag wordt in de begroting van de gemeente Leudal dienovereenkomstig begroot. Deze werkwijze dient gecontinueerd te worden, omdat deze bedragen een op een doorbetaald worden.

Tevens dient het bedrag dat beschikbaar is gesteld voor bibliotheekwerk toegevoegd te worden aan de exploitatiebudgetten voor bibliotheekwerk.

Tot slot is in de kadernota en de RIB over de meicirculaire 2019 melding gemaakt van de post loon- en prijscompensatie. Middels de meicirculaire is dit bedrag opgehoogd om te kunnen voldoen aan de nieuwe cao gemeenten voor de jaren 2019 en 2020. Na volledige verwerking van deze nieuwe cao is de stelpost ontoereikend om in de toekomst nieuwe grote uitgaven te doen. Zeker aangezien nu indexeringen vanuit het sociaal domein uit deze stelpost gedekt dienen te worden. Om hier nu en in de toekomst budget te hebben wordt het volgende voorgesteld:

2019: geen reservering
2020: een bedrag van € 16.689 te reserveren
2021: een bedrag van € 250.000 te reserveren
2022: een bedrag van € 275.000 te reserveren
2023: een bedrag van € 300.000 te reserveren

De verwachting is dat we de stelpost in de toekomst verder dienen aan te vullen om aan de stijgende lonen en prijzen te kunnen voldoen. Na verwerking van de bovenstaande effecten kunnen de volgende bedragen (zoals vermeld in tabel 5) uit de septembercirculaire toegevoegd worden aan de begrotingsruimte (zoals gepresenteerd in tabel 6 (dit is na verwerking van de begroting en de raadsrapportage)).

Tabel 5

	(Bedragen x €1)				
	2019	2020	2021	2022	2023
Resultaat septembercircularie voor mutaties	€ -75.473	€ 143.627	€ 583.022	€ 566.351	€ 405.187
Middelen bibliotheekwerk	€ -75.000	€ -75.000	€ -75.000	€ -	€ -
Verwerking WSW uit participatie (IU)	€ -16.343	€ -15.879	€ -15.798	€ -15.997	€ -15.920
Taakmutatie toezicht en handhaving kinderopvang en	€ -	€ -3.540	€ -3.590	€ -3.653	€ -3.746
Taakmutatie invoering wet verplichte GGZ	€ -	€ 17.946	€ 18.337	€ 18.785	€ 19.345
Taakmutatie ambulantisering GGZ	€ -26.282	€ -33.894	€ -42.875	€ -50.350	€ -51.700
Taakmutatie BBZ-levensvatbaarheidsonderzoek	€ -	€ -10.260	€ -10.232	€ -10.281	€ -10.477
Taakmutatie Donorwet	€ -	€ -6.311	€ -12.235	€ -12.459	€ -12.772
Loon- en prijscompensatie	€ -	€ -16.689	€ -250.000	€ -275.000	€ -300.000
Totaal	€ -193.098	€ -	€ 191.629	€ 217.396	€ 29.917

Het negatieve resultaat van het lopende jaar zal, conform afspraak, worden gedekt uit de egaliseringsreserve gemeentefonds. Daarnaast worden de positieve saldi voor de jaren 2021 e.v. toegevoegd aan de begrotingsruimte.

Tabel 6

Actuele stand programmabegroting 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Primaire begroting 2019	-189.461	-253.195	229.737	1.790.050	1.790.050
Structurele doorwerking 1e rapar 2019	-94.074	62.574	-495.623	-773.412	909.879
Reeds geaccordeerde raadsvoorstellen	-7.500	-71.177	-125.533	-275.465	-559.586
Mutaties in de kapitaallasten voor begroting	0	58.733	-36.305	232.210	283.718
Meicircularie 2019	0	1.112.362	875.859	-31.728	-56.044
Stand start programmabegroting 2020-2023	-291.035	909.297	448.135	941.655	2.368.017
Incidentele claims begroting 2020-2023	0	-157.500		-4.500	
Structurele claims begroting 2020-2023	0	-4.812.442	-4.626.443	-4.860.241	-4.985.226
Incidentele dekkingsvoorstellen	0	2.930.485	1.604.390	366.085	54.085
Structurele dekkingsvoorstellen	0	687.530	1.087.081	1.617.398	1.581.366
Stand programmabegroting na dekkingsvoorstellen*	-291.035	-442.630	-1.486.837	-1.939.603	-981.758
Structurele bezuinigingen (nog te besluiten bij begroting)		237.630	556.593	1.852.934	1.977.934
Incidentele aanwending Algemene reserve (nog te besluiten bij begroting)		205.000	930.244	86.669	
Stand programmabegroting 2020-2023 inclusief aanvullende mogelijkheden		0	0	0	996.176
Resultaat concept 2e rapar 2019	641.747	227.036	141.099	25.993	37.044
Actueel begrotingssaldo	350.712	227.036	141.099	25.993	1.033.220
Voorgestelde storting van de begrotingsruimte	-350.712	0	0	0	0
Septembercircularie	0	0	191.629	217.396	29.917
Begrotingsruimte na septembercircularie en 2e raadsrapportage*	0	227.036	332.728	243.389	1.063.137
	Voordeel	Voordeel	Voordeel	Voordeel	Voordeel

*Het saldo van de septembercircularie voor het jaar 2019 wordt gedekt uit de egaliseringsreserve gemeentefonds tevens is het voorstel aan de raad om de begrotingsruimte voor het jaar 2019 te storten in de algemene reserve.

Hoogachtend,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEUDAL

Secretaris,

De Burgemeester,

H.K.W. Bekkers

D.H. Schmalschläger